

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 72g/2025

privind excepția de neconstituționalitate a
unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri
aferește selectării candidaților la funcția de membru în organele de
autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor

*(evaluarea integrității candidaților la funcția de membru în organele
specializate ale Consiliului Superior al Procurorilor și intima convingere a
membrilor Comisiei de evaluare)*

CHIȘINĂU
28 iulie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

dnei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Cristian Rotaru, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 19 martie 2025,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 28 iulie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, după cum urmează:

- (a) textul „precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora” din articolul 1;
- (b) textul „Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor” din articolul 2 alin. (1) lit. f);
- (c) textul „cu acordul Comisiei de evaluare” din articolul 4 alin. (3);
- (d) textul „după intima sa convingere” din articolul 10 alin. (9);

ridicată de dl avocat Victor Panțîru, în interesele dlui Ion Tețcu, în dosarul nr. 3-1/2025, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de un complet de judecători format din dl Ion Malanciuc și dnele Oxana Parfeni și Lilia Roic-Botezatu de la Curtea Supremă de Justiție, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Comisia independentă de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor a adoptat o decizie prin care a constatat nepromovarea evaluării integrității de către dl Ion Tețcu, candidat la funcția de membru în Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor. Nefiind de acord cu

decizia menționată, dl Ion Tețcu a contestat-o în fața Curții Supreme de Justiție.

4. În cadrul procedurii de examinare a contestației, dl avocat Victor Panțiru a ridicat, în interesele dlui Ion Tețcu, excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, menționate *supra* la § 1 literele (a)-(d).

5. Printr-o încheiere din 17 martie 2025, Curtea Supremă de Justiție a admis ridicarea excepției de neconstituționalitate și a trimis sesizarea la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

B. Legislația pertinentă

6. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 6 Separația și colaborarea puterilor

„În Republica Moldova puterea legislativă, executivă și judecătorească sunt separate și colaborează în exercitarea prerogativelor ce le revin, potrivit prevederilor Constituției.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine social.”

Articolul 20 Accesul liber la justiție

„(1) Orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanțelor judecătorești competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime.

(2) Nicio lege nu poate îngrădi accesul la justiție.”

Articolul 23 Dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle

„(1) Fiecare om are dreptul să i se recunoască personalitatea juridică.

(2) Statul asigură dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle. În acest scop statul publică și face accesibile toate legile și alte acte normative.”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 125 Procurorul

„(1) Procurorul General este numit în funcție de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, pentru un mandat de 7 ani, care nu poate fi reînnoit.

(2) Procurorul General este demis din funcție de către Președintele Republicii Moldova, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor, în condițiile legii, pentru motive obiective și în temeiul unei proceduri transparente.

(3) Numirea, transferarea, promovarea și demiterea procurorilor ierarhic inferiori se efectuează de către Procurorul General, la propunerea Consiliului Superior al Procurorilor.”

7. Prevederile relevante ale Legii nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor sunt următoarele:

Articolul 1 Obiectul legii

„Prezenta lege reglementează raporturile juridice aferente procedurii de evaluare a integrității candidaților la funcția de membru al Consiliului Superior al Magistraturii, al Consiliului Superior al Procurorilor, **precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora**, ca etapă obligatorie a procesului de selectare a candidaților și de alegere sau numire a acestora în funcțiile respective.”

Articolul 2 Subiecții legii

„(1) Prevederile prezentei legi se aplică candidaților la funcția de membru al:

- a) Consiliul Superior al Magistraturii;
- b) Colegiul pentru selecția și evaluarea judecătorilor;

- d) Colegiul disciplinar al judecătorilor;
- e) Consiliul Superior al Procurorilor;
- f) Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor.”**

Articolul 4 Independența Comisiei de evaluare

„[...]

(3) Membrii Comisiei de evaluare și angajații secretariatului beneficiază de imunitate funcțională și nu pot fi trași la răspundere pentru opinia exprimată în exercitarea mandatului și a atribuțiilor. Urmărirea penală în privința acestora este pornită de Procurorul General, **cu acordul Comisiei de evaluare**. În caz de infracțiune flagrantă, acordul Comisiei de evaluare nu este necesar.”

Articolul 10 Acumularea informației și aprecierea acesteia

„[...]

(9) Comisia de evaluare apreciază materialele acumulate **după intima sa convingere**, formată în urma cercetării multiaspectuale, complete și obiective a informației. Niciunul dintre materialele prezentate nu are o forță probantă prestabilită fără aprecierea lui de către Comisia de evaluare.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

8. Autorul sesizării pretinde că textul „precum și candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora” din articolul 1 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 extinde în mod nejustificat sfera de aplicare a legii asupra unor entități care nu sunt organe de autoadministrare propriu-zise, creând o ingerință disproporționată în procesul de selecție a unor membri care nu exercită atribuții de autoadministrare. Totodată, autorul excepției susține că sintagma „organele specializate” este neclară, lipsită de previzibilitate și creează riscul unei interpretări arbitrare. Din acest motiv, autorul excepției invocă incidența articolelor 6 și 23 din Constituție.

9. Cu referire la articolul 2 lit. f) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, autorul sesizării menționează că evaluarea membrilor Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor de către o comisie externă reprezintă o interferență nejustificată în procesul intern de autoadministrare a procurorilor. Autorul excepției invocă aplicabilitatea articolului 125 din Constituție.

10. Autorul sesizării mai afirmă că textul „cu acordul Comisiei de evaluare” din articolul 4 alin. (3) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 impune ca urmărirea penală împotriva membrilor Comisiei de evaluare să depindă de

acordul aceleiași Comisii, fapt care contravine principiilor fundamentale al egalității în fața legii și al independenței justiției.

11. Totodată, referitor la textul „după intima sa convingere” din articolul 10 alin. (9) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, autorul excepției afirmă că această expresie îi atribuie Comisiei de evaluare o marjă discreționară absolută la adoptarea deciziilor, în lipsa unor criterii clare și obiective în procesul decizional. Mai mult, orice decizie administrativă trebuie să fie motivată și bazată pe probe concrete, nu doar pe o convingere subiectivă. În plus, aprecierea discreționară a Comisiei poate conduce la eliminarea arbitrară a unor candidați, fapt care restrânge în mod nejustificat dreptul acestora de a accede la funcțiile publice. Autorul excepției susține aplicabilitatea articolelor 20, 23 și 54 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

12. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

13. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Legea privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, ține de competența Curții Constituționale.

14. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de o parte în proces. Astfel, Curtea constată că excepția este formulată de subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

15. Obiecte ale excepției de neconstituționalitate sunt unele prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, menționate la § 1 literele (a)-(d). Prevederile atacate nu au mai făcut obiect al controlului de constituționalitate.

16. Excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză care are ca obiect examinarea contestației împotriva deciziei Comisiei de evaluare privind nepromovarea evaluării integrității de către dl Ion Tețcu. Cauza se află pe rolul Curții Supreme de Justiție. Curtea admite că textul „precum și candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora” din articolul 1 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, dar și textul „după intima sa convingere” din articolul 10 alin. (9) din Lege ar putea fi aplicate în cauza în care a fost ridicată excepția de neconstituționalitate.

17. Cu referire la textul „cu acordul Comisiei de evaluare” din articolul 4 alin. (3) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, Curtea notează că prevederea contestată vizează posibilitatea pornirii urmăririi penale în privința membrilor Comisiei de evaluare și angajaților secretariatului doar cu acordul Comisiei de evaluare (cu excepția cazurilor de infracțiune flagrantă). Curtea observă că autorul sesizării nu a argumentat în ce măsură prevederea contestată are legătură cu procesul judiciar pendinte la Curtea Supremă de Justiție, în

condițiile în care aceasta se referă la garanțiile acordate membrilor Comisiei de evaluare și angajaților secretariatului în exercitarea competențelor atribuite prin Lege.

18. Referitor la articolul 2 lit. f) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, Curtea constată că norma în discuție ține de aplicabilitatea Legii în privința candidaților la funcția de membru al Colegiului pentru selecția și evaluarea procurorilor. Din circumstanțele cauzei, Curtea observă că autorul sesizării a contestat la Curtea Supremă de Justiție o decizie a Comisiei de evaluare a procurorilor în calitate de candidat la funcția de membru în Colegiul de disciplină și etică din subordinea Consiliului Superior al Procurorilor. Prin urmare, autorul excepției nu a probat aplicabilitatea acestei norme legale în procesul său.

19. Din aceste motive, Curtea conchide că prevederile contestate din articolele 2 lit. f) și 4 alin. (3) menționate *supra* nu sunt aplicabile la soluționarea cauzei aflate pe rolul instanței de judecată.

20. Curtea subliniază că poate verifica constituționalitatea prevederilor contestate dacă soluția sa îi poate fi favorabilă situației autorului excepției. În caz contrar, acest instrument devine o *actio popularis*, pierzându-se, în aceste condiții, caracterul concret și efectiv al excepției. În jurisprudența sa, Curtea a reținut că excepția de neconstituționalitate nu manifestă doar o funcție preventivă, ci și una reparatorie, pentru că ea privește, în primul rând, situația concretă a părții lezate în drepturile sale prin norma criticată. De invocarea unei excepții de neconstituționalitate trebuie să profite, în primul rând, autorul acesteia (a se vedea DCC nr. 53 din 4 iunie 2024, § 21; DCC nr. 109 din 12 septembrie 2024, § 20).

21. O altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate aplicabile la soluționarea cauzei reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 193 din 21 decembrie 2023, § 16).

22. Autorul excepției susține că normele contestate contravin articolelor 6 (*separația și colaborarea puterilor*), 20 (*accesul liber la justiție*), 23 (*dreptul fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle*) și 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) din Constituție.

23. Referitor la textul „precum și candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora” din articolul 1 din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, autorul excepției a invocat că acesta extinde în mod nejustificat sfera de aplicare a legii asupra unor entități care nu sunt organe de autoadministrare propriu-zise, creând o ingerință disproporționată în procesul de selecție a unor membri care nu exercită atribuții de autoadministrare. Totodată, autorul excepției a susținut că sintagma „organele specializate” este neclară, generează o lipsă de previzibilitate, precum și riscul unei interpretări arbitrare. Din acest motiv, autorul excepției a invocat incidența articolelor 6 și 23 din Constituție.

24. În jurisprudența sa, Curtea a stabilit că articolele 6 și 23 din Constituție nu au o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabile, autorul sesizării trebuie să demonstreze, în mod argumentat, existența unei ingerințe în drepturile garantate de Constituție (a se vedea DCC nr. 90 din 25 iulie 2023, § 19). Cu referire la criticile aduse textului contestat, Curtea observă că autorul excepției nu a invocat niciun drept fundamental sau altă prevedere constituțională care poate fi examinată în mod separat.

25. Referitor la textul „după intima sa convingere” din articolul 10 alin. (9) din Legea nr. 26 din 10 martie 2022, autorul excepției a menționat că expresia respectivă îi atribuie Comisiei de evaluare o marjă discreționară absolută la adoptarea deciziilor, în lipsa unor criterii clare și obiective în procesul decizional. Mai mult, autorul a afirmat că orice decizie administrativă trebuie să fie motivată și bazată pe probe concrete și nu doar pe o convingere subiectivă. În plus, aprecierea discreționară a Comisiei poate conduce la eliminarea arbitrară a unor candidați, ceea ce restrânge în mod nejustificat dreptul acestora de a accede la funcțiile publice. Autorul excepției a susținut aplicabilitatea articolelor 20, 23 și 54 din Constituție.

26. Referitor la articolul 54 din Constituție, Curtea reiterează că acesta îi impune un mod de analiză a caracterului proporțional al ingerințelor în drepturile fundamentale. Pentru a putea fi aplicat, trebuie să se constate incidența unui drept fundamental (a se vedea, *mutatis mutandis*, DCC nr. 134 din 24 octombrie 2024, § 38).

27. Astfel, Curtea observă că Legea nr. 26 din 10 martie 2022 nu limitează aprecierea materialelor acumulate de către Comisie la intima convingere a membrilor, ci impune formarea acesteia în urma unei cercetări complete și obiective a informației, fără ca anumite materiale să aibă o forță probantă prestabilită (a se vedea articolul 10 alin. (9) din Lege). Totodată, Legea obligă Comisia de evaluare să emită o decizie motivată, care trebuie să cuprindă faptele relevante, motivele și concluzia Comisiei cu privire la promovarea sau nepromovarea evaluării (a se vedea articolul 13 alineatele (1) și (2) din Lege). Mai mult, candidatul are posibilitatea să pună în discuție existența unor dubii serioase cu privire la respectarea de către acesta a criteriilor de integritate etică și financiară în fața completului special al Curții Supreme de Justiție (a se vedea DCC nr. 42 din 6 aprilie 2023, § 135). Prin urmare, Curtea nu poate reține incidența articolului 20 din Constituție.

28. Ținând cont de faptul că nu se poate constata vreo ingerință în articolul 20 din Constituție, Curtea reține că nici articolele 23 și 54 din Constituție nu sunt incidente.

29. Pe baza celor menționate, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, în baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 27 alineatele (2) și (4) lit. d), 37 și 40 din Legea cu privire la Curtea Constituțională, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea nr. 72g/2025 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din Legea nr. 26 din 10 martie 2022 privind unele măsuri aferente selectării candidaților la funcția de membru în organele de autoadministrare ale judecătorilor și procurorilor, după cum urmează:

(a) textul „precum și a candidaților la funcția de membru în organele specializate ale acestora” din articolul 1;

(b) textul „Colegiul pentru selecția și evaluarea procurorilor” din articolul 2 alin. (1) lit. f);

(c) textul „cu acordul Comisiei de evaluare” din articolul 4 alin. (3);

(d) textul „după intima sa convingere” din articolul 10 alin. (9);

ridicată de dl avocat Victor Panțîru, în interesele dlui Ion Tețcu, în dosarul nr. 3-1/2025, pendinte la Curtea Supremă de Justiție.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

*Chișinău, 28 iulie 2025
DCC nr. 94
Dosarul nr. 72g/2025*